

ЕКОНОМІЧНІ МОЖЛИВОСТІ «РОЗУМНИХ МІСТ» У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ НОВОГО СВІТОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПОРЯДКУ

©2024 ЛУЦІВ Р. С., ІВАЩУК О. В.

УДК 339.9:332.1
JEL: F02; O18; O19; R11

Луців Р. С., Іващук О. В. Економічні можливості «розумних міст» у контексті формування нового світового економічного порядку

Мета статті полягає в дослідженні практики утворення нових «розумних міст», виявлення їх економічної активності та обґрунтуванні ролі у глобальному просторі, що зазнає значних змін у контексті формування нового світового порядку. У дослідженні аргументовано, що у глобальному просторі з'являються нові центри економічної сили – це «розумні міста», які здатні вирішувати складні завдання соціально-економічного характеру та впроваджувати принципи сталого розвитку, володіють значними фінансовими та технологічними ресурсами. Виокремлено урбанізацію як домінуючу тенденцію сучасних глобальних процесів, яка посилює увагу до «розумних міст», бо збільшується частка населення, яке проживає в містах – з 52,6% у 2012 р. до 56,9% у 2022 р. У статті проаналізовано розвиток ринку «розумних» міст, оцінено прогностичні показники, розкрито основні економічні можливості нових «розумних міст». Деталізовано проєкт створення «розумного міста» майбутнього Неом у Саудівській Аравії. Визначено основні інвестиційні сектори в даному проєкті, які сприятимуть економічному зростанню та диверсифікації життєзабезпечення міста. Обґрунтовано, що цей проєкт розрахований на державні та приватні інвестиції й імплементуватиме найвищі стандарти сталого розвитку. Виокремлено та систематизовано чинники, переваги, економічні можливості та майбутні економічні вигоди від проєкту як для компаній, так і для майбутніх жителів. Проаналізовано схему «розумного міста» НАС у Єгипті. Визначено специфіку еко-«розумного міста» районного рівня Тху Тхьем Лотте Еко Смарт Сіті у В'єтнамі та проєкту Вувен-сіті (Woven City), проаналізовано інші проєкти нових «розумних міст», які будуть сприяти рівним можливостям для всіх мешканців, формувати цінності спільноти. Визначено переваги «розумних міст», які в підсумку поліпшать якість життя населення, знизять витрати та збільшать ефективність міста загалом. У подальшому результати діяльності нових «розумних міст» будуть залежати від їх здатності швидко реагувати на глобальні виклики, технологічні зміни та інвестиційні труднощі, конкуренцію з боку інших, уже сформованих інституційно, суб'єктів міжнародних економічних відносин.

Ключові слова: урбанізація, «розумне місто», новий економічний порядок, сталий розвиток, економічні можливості, інвестиції, міжнародні економічні відносини, суб'єкти економічної дипломатії, партнерство.

Рис.: 5. **Бібл.:** 15.

Луців Руслана Степанівна – доктор філософії з міжнародних економічних відносин, викладач кафедри міжнародних економічних відносин, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: ruslana1821@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1026-7847>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/l-4231-2017>

Іващук Олег Валентинович – аспірант кафедри міжнародних економічних відносин, Західноукраїнський національний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46009, Україна)

E-mail: oleg.iva12@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6261-8688>

UDC 339.9:332.1
JEL: F02; O18; O19; R11

Lutsiv R. S., Ivashchuk O. V. Economic Opportunities of «Smart Cities» in the Context of the Formation of a New World Economic Order

The aim of the article is to study the practice of creating new «smart cities», identify their economic activity and substantiate their role in the global space, which is undergoing significant changes in the context of the formation of a new world order. The study argues that new centers of economic power are emerging in the global space – these are «smart cities» that are able to solve complex problems of a socioeconomic nature and implement the principles of sustainable development, have significant financial and technological resources. Urbanization is singled out as a dominant trend of modern global processes, which increases attention to «smart cities», because the share of the population living in cities is increasing – from 52.6% in 2012 to 56.9% in 2022. The article analyzes the development of the market of «smart cities», evaluates the forecast indicators, discloses the main economic opportunities of the new «smart cities». The project of creating a «smart city» of the future in Saudi Arabia, called Neom, has been detailed. The main investment sectors in this project are identified, which will contribute to economic growth and diversification of the city's life support. It is substantiated that this project is designed for public and private investment and will implement the highest standards of sustainable development. The factors, advantages, economic opportunities and future economic benefits of the project for both companies and future residents are identified and systematized. The scheme of the «smart city» of NAC in Egypt is analyzed. The specifics of the eco-«smart city» of the district level Thu Thiem Lotte Eco Smart City in Vietnam and the Woven City project are determined, other projects of new «smart cities» that will promote equal opportunities for all residents and form community values are analyzed. The advantages of «smart cities», which will ultimately improve the quality of life of the population, reduce costs and increase the efficiency of the city as a whole, are identified. In the future, the results of the activities of new «smart cities» will depend on their ability to quickly respond to global challenges, technological changes and investment difficulties, competition from other, already institutionally formed, subjects of international economic relations.

Keywords: urbanization, «smart city», new economic order, sustainable development, economic opportunities, investments, international economic relations, subjects of economic diplomacy, partnership.

Fig.: 5. **Bibl.:** 15.

Lutsiv Ruslana S. – PhD (International Economic Relations), Lecturer of the Department of International Economic Relations, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: ruslana1821@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1026-7847>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/l-4231-2017>

Ivashchuk Oleh V. – Postgraduate Student of the Department of International Economic Relations, West Ukrainian National University (11 Lvivska Str., 46009, Ukraine)

E-mail: oleg.iva12@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6261-8688>

Формування нового світового порядку супроводжується змінами в економічній політиці країн, появою нових форм співпраці та відображає нові для світової економіки тенденції. Традиційне розуміння міжнародного економічного співробітництва пов'язане із фінансовою та інвестиційною активністю суб'єктів міжнародних економічних відносин, налагодженням двосторонніх відносин між країнами завдяки інструментам економічної дипломатії, зростаючій ролі мультинаціональних корпорацій. Разом із тим, у глобальному просторі, поряд із країнами та міжнародними організаціями, з'являються нові центри економічної сили, які, попри поки що невеликий вплив на глобальну економіку та світові ринки, здатні розв'язувати складні завдання соціально-економічного та інфраструктурного характеру, успішно взаємодіяти з інвесторами, залучати іноземні інвестиції, впроваджувати принципи сталого розвитку. Йдеться про «розумні міста».

В Україні дослідженню концептуальних основ функціонування «розумних міст», цифровізації розвитку територій, у тому числі міст, присвятили свої праці І. Зварич, О. Корепанов, А. Олешко, В. Приходько, О. Птащенко, П. Пуцентейло, О. Сохацька, І. Унінець та ін. Дана проблематика охоплює широкий спектр проблем економічного, соціального та екологічного характеру. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання розвитку нових «розумних міст» у контексті формування нового світового порядку та глобальних тенденцій, невід'ємним елементом яких є зростаюча урбанізація. Тому поділяємо думку, що «концепція смартізації міст є у фарватері глобального розвитку та концептуального розвитку локалітетів» [1].

Метою дослідження є узагальнення досвіду утворення нових «розумних міст», виявлення їх економічної активності та обґрунтування їх ролі у глобальному просторі під впливом формування нового світового порядку.

Нині зростаюча увага до «розумних міст» і поява нових є виправданою, бо вони є не просто територіями, для яких характерний високий рівень технологічного розвитку. Ті міста, які володіють

значними фінансовими та технологічними ресурсами, під впливом глобалізаційних процесів стають акторами в міжнародних економічних відносинах і новими суб'єктами економічної дипломатії, розвиваючи технологічне та фінансове партнерство.

Серед сучасних ознак глобалізації виокремимо урбанізацію, яка супроводжується щораз більшою міграцією населення як усередині країни, так і за її межами, що приводить до економічного та культурного обміну, формування нових знань. Попри сповільнення зростання населення світу, збільшується частка населення, яке проживає в містах – з 52,6% у 2012 р. до 56,9% у 2022 р. За оцінками аналітиків, «у розвинених країнах вона вища (79,7% у 2022 р.), ніж у країнах, що розвиваються (52,3%)». У найменш розвинених країнах люди, які проживають у містах, становлять меншість (35,8%)» [2]. У регіональному розрізі найвищий рівень урбанізації спостерігається в Північній Америці, Латинській Америці та Карибському басейні, але «у 2023 році жодне місто США не входило до десятки найкращих міських агломерацій світу. Вісім із 10 найбільш густонаселених міст розташовані в Азії» [3].

У контексті глобальних процесів урбанізації зростатиме ринок «розумних міст». Міста стають центрами економічного зростання в країнах, зосереджуючи в собі розвиток промисловості та сфери послуг, впроваджуючи інноваційні технології та інновації у збереження навколишнього середовища, а сталі практики – в урбаністичний розвиток. Наприклад, Європейська модель Smart City включає такі ключові характеристики міського розвитку: «розумна економіка», «розумна мобільність», «розумне навколишнє середовище», «розумне населення», «розумні умови існування» та «розумний уряд» [4].

Історія знає достатньо багато прикладів модернізації міст та їх трансформації на «розумні міста», але для глобальної економіки характерною є поява нових «розумних міст». Лідером серед «розумних міст» на сьогодні є Сінгапур. Очікується поява нових міст на Близькому Сході та в Африці, зокрема тут «з 2020 по 2027 рік спостерігатиметься

найшвидше зростання «розумних міст» із темпом зростання 26,4%» [5]. Спостерігається поступове зростання ринку «розумних міст» у світі. З 2021 до 2022 рр. – зростання із 457 млрд дол. США до 511,6 млрд дол. США [6]. «Очікується, що до 2033 р. глобальний ринок розумних міст становитиме близько 4605,7 млрд дол. США із 762,7 млрд дол. США у 2023 р., зростаючи на 19,7% щороку протягом прогнозованого періоду» [7] (рис. 1).

Неом фокусується на дев'яти спеціалізованих інвестиційних секторах, що в майбутньому визначатимуть життя людства: енергетика та водопостачання, мобільність, біотехнології, продукти харчування, інформаційні технології та цифровізація, провідне виробництво, засоби масової інформації та розваги задля створення комфортних умов проживання. Реалізація проектів у цих галузях сприятиме економічному зростанню та диверси-

Global Smart City Market

Size, by Utility, 2024–2033 (USD Billion)

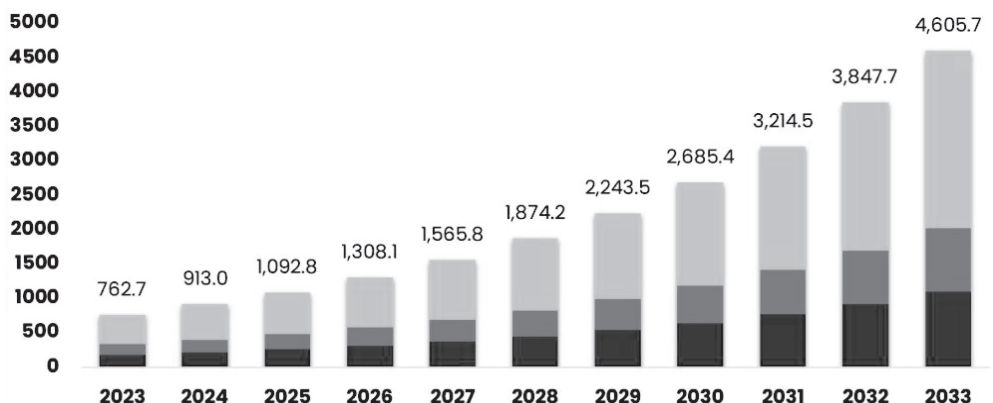

Рис. 1. Прогноз зростання ринку «розумних міст», 2024–2033 рр., млрд дол. США [7]

Одним із прикладів «розумного» новоствореного міста майбутнього є Неом у Саудівській Аравії, проект, який був започаткований у 2017 р. Це надамбітний проект «розумного міста» вартістю 500 мільярдів доларів, що має привабити п'ять мільйонів відвідувачів до 2030 року. Будівництво високотехнологічного міста-регіону Неому, одного із найбільших і найскладніших будівельних проектів в історії, що передбачає перетворення пустелі, яка за площею дорівнює Бельгії, на «розумне місто», ініціював спадкоємний принц Саудівської Аравії Мохаммед бін Салман (МБС) (Mohammed bin Salman (MBS)). Неом – місто, що цілковито змінить економіку Саудівської Аравії та стане випробувальним майданчиком для технологій, які можуть революціонізувати повсякденне життя його населення. За попередніми оцінками, будівництво одного будинку може коштувати до 400 мільйонів доларів. Три райони футуристичного мегаполісу, площею 26 500 км² і в 33 рази більшого за Нью-Йорк, протягнуться вздовж Акабської затоки та узбережжя Червоного моря Саудівської Аравії (рис. 2). У Неомі функціонуватимуть літальні безпілотні таксі та фентезійний парк розваг, створений за взірцем Парку Юрського періоду. Цікава назва міста поєднує грецький термін «Нео» (Neo) та частину арабського слова, що означає «майбутнє».

фікації життєзабезпечення шляхом розвитку міжнародних інновацій і виробництва, стимулюючи місцеву промисловість, створюючи робочі місця та пришвидшуючи зростання ВВП. Неом приваблюватиме приватні, а також державні інвестиції та партнерства. Королівство Саудівської Аравії, Державний інвестиційний фонд Саудівської Аравії, місцеві, а також міжнародні донори інвестують понад 500 мільярдів доларів у місто протягом наступних років. Внесок проекту у ВВП Королівства може сягнути ста мільярдів доларів до 2030 року, або навіть перевищить цей показник, а ВВП буде вищим, ніж у будь-якому іншому регіоні світу [9].

Неом знаходиться на перетині найзначущих економічних артерій світу, тому через нього проходить майже десята частина світових торгових потоків. Таке стратегічне розташування міста також сприятиме швидкому перетворенню зони у глобальний хаб, що з'єднує Азію, Європу та Африку, адже 70% населення світу може дістатися до нього за вісім годин. Протяжність Неому через Єгипет і Йорданію зробить його першою приватною зоною, яка охоплює три країни. Це розширить можливості та дасть змогу поєднати все найкраще із основних глобальних регіонів: знання, технології, дослідження, викладання, навчання, проживання та робочі місця.

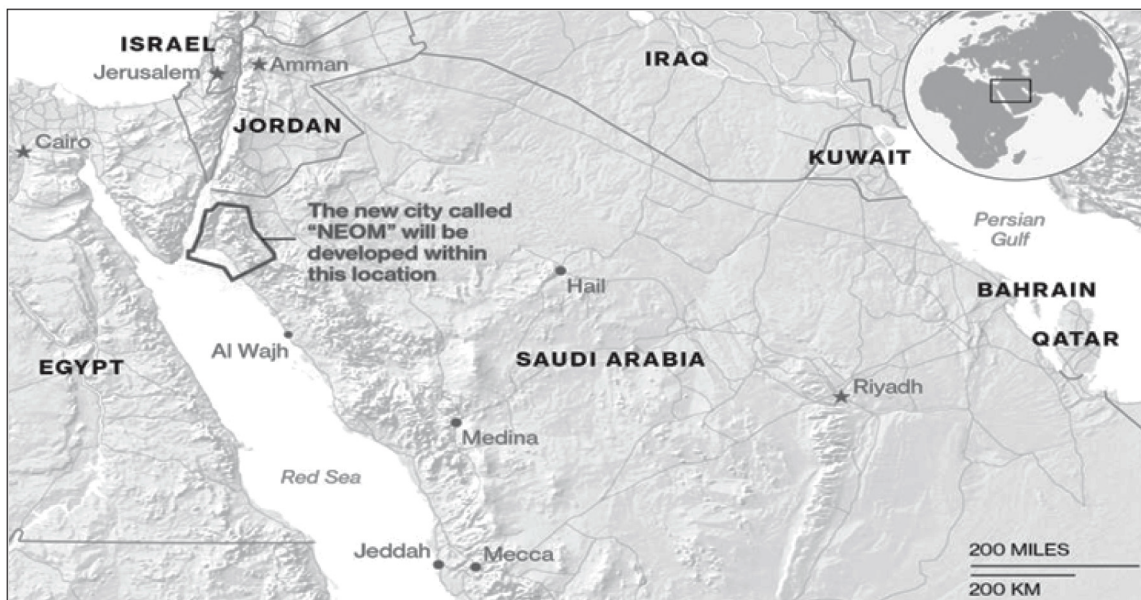

Рис. 2. Мапа розташування нового міста в Саудівській Аравії, Йорданії та Єгипті [9]

Модель управління Неому розроблена таким чином, щоб бути незалежною від наявної державної структури управління Саудівської Аравії. Законодавча база міста сприятиме розвитку технологій, суспільних інновацій та підприємництва відповідно до прогресивного міжнародного досвіду. Інвесторів, підприємства та новаторів консультуватимуть на кожному етапі імплементації проекту. Усі послуги та процеси в Неомі будуть на 100% автоматизовані з метою досягнення високого рівня ефективності в законотворчій, державній та інвестиційній сферах. Крім того, місто імплементуватиме найвищі стандарти сталого розвитку та забезпечуватиме всі транзакції, операції та запити через електронні засоби комунікації.

Аналіз технології є наріжним каменем розвитку Неому: революційні рішення для транспорту (від автоматизованого водіння до пасажирських дронів), нових способів вирощування та обробки їжі, медичні послуги, зорієнтовані на пацієнтів задля їхнього добробуту, безкоштовний бездротовий високошвидкісний інтернет під назвою «цифрове повітря» («digital air»), безкоштовна безперервна онлайн-освіта світового рівня, повномасштабне електронне урядування, будівельні норми із нульовим викидом вуглецю, план міста, що заохочує піші прогулянки та пересування на велосипеді, і все це працює тільки на відновлюваній енергії [9].

У результаті аналізу джерел нами виокремлено та систематизовано чинники вибору географічного розташування та майбутніх економічних вигод проекту як для компаній, так і майбутніх

жителів, оскільки він створить нові робочі місця відповідно до потреб країни із залученням технологічних інновацій і професіоналів зі всього світу (рис. 3). Проект посилить розвиток регіону, сприяючи зростанню шляхом розвитку економічних секторів, що вирішують проблеми відтоку економічних ресурсів. Економіка проекту може поєднувати старі та нові галузі зі спеціалізацією на майбутніх секторах для розширення експорту, що сприятиме створенню додаткових робочих місць, особливо в галузях, пов'язаних зі створенням доданої вартості. Місто також має на меті сприяти інноваціям і стати лідером у галузях майбутнього. Монотонна та важка робота буде повністю автоматизована і виконуватиметься роботами, кількість яких може перевищити кількість людей. Одним із найбільших здобутків проекту є стимулювання розвитку економіки Саудівської Аравії.

Загалом Неом – це амбітний проект, який завдяки економічним можливостям передбачає створення одного з найбільших і найрозвиненіших «розумних міст» у світі із використанням найсучасніших технологій для забезпечення комфорту мешканців, зменшення впливу на навколишнє середовище та забезпечення сталого розвитку.

Ще одним прикладом є Єгипет, де розпочато будівництво нової «розумної» столиці поблизу Каїру у 2015 р., щоб вирішити проблеми, спричинені неконтрольованою урбанізацією (рис. 4). НАС (Нова адміністративна столиця), яка поки має назву у вигляді аббревіатури, почала приймати перших мешканців у березні 2023 року [11]. У місті будуть функціонувати парламент, 30 міністерств, адміністрація президента, посольства тощо.

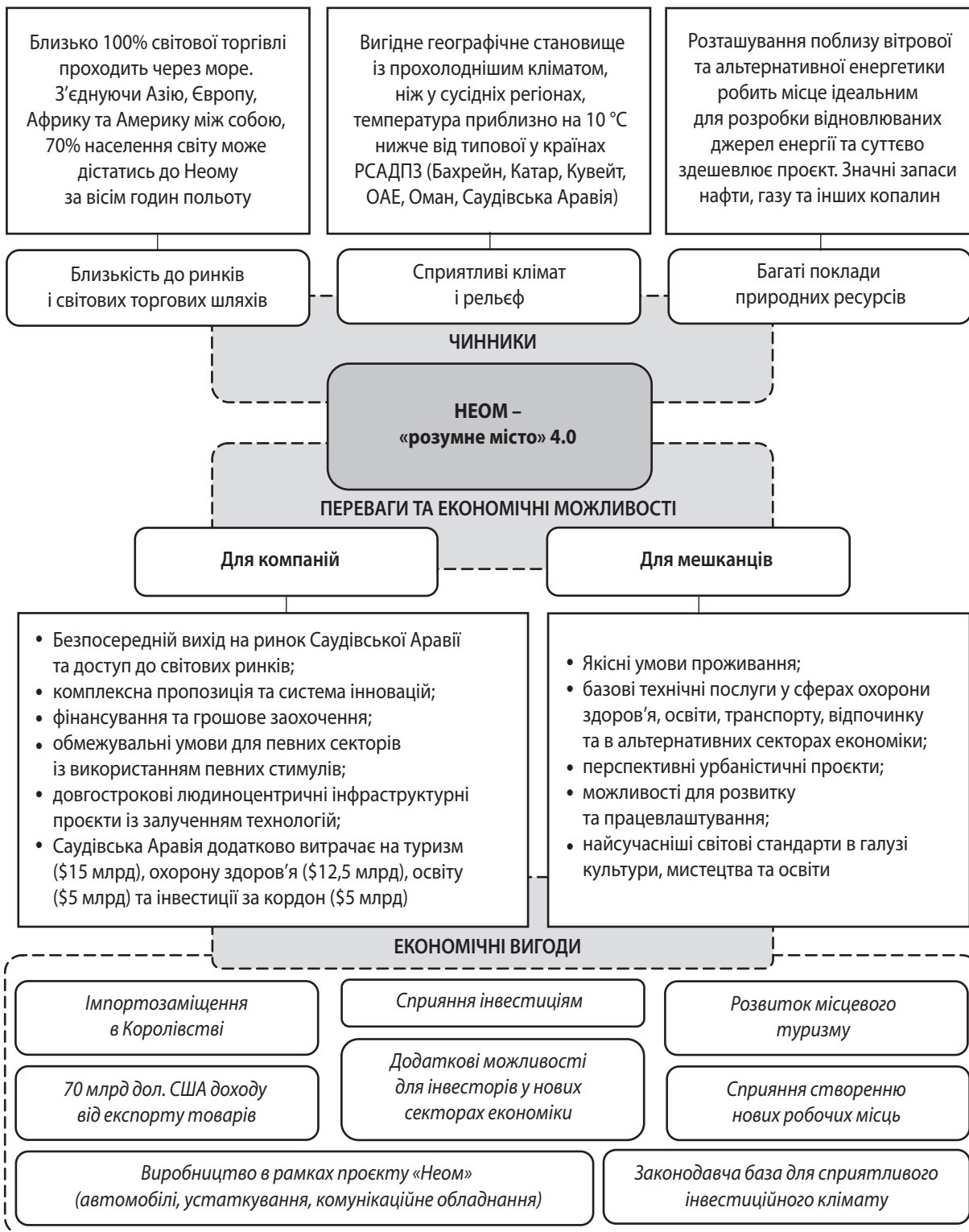

Рис. 3. Концепт Неому – новітнього міста 4.0 у XXI ст.

Джерело: складено авторами на основі [9; 10].

У НАСі житимуть переважно військові, політичні та соціальні лідери. Його можна вважати найбільшою у світі закритою спільнотою (*gated community*). Варто зауважити, що не всі позитивно оцінюють цей грандіозний проєкт єгипетських можновладців. Незважаючи на різні думки щодо проєкту, «розумне місто» НАС у Єгипті може ста-

ти важливим кроком у розвитку сучасних, «розумних» і сталих міст на регіональному та глобальному рівнях. Це забезпечить Єгипту не тільки поліпшення якості життя своїх громадян, але й пришвидшить його становлення як інноваційного та технологічного лідера.

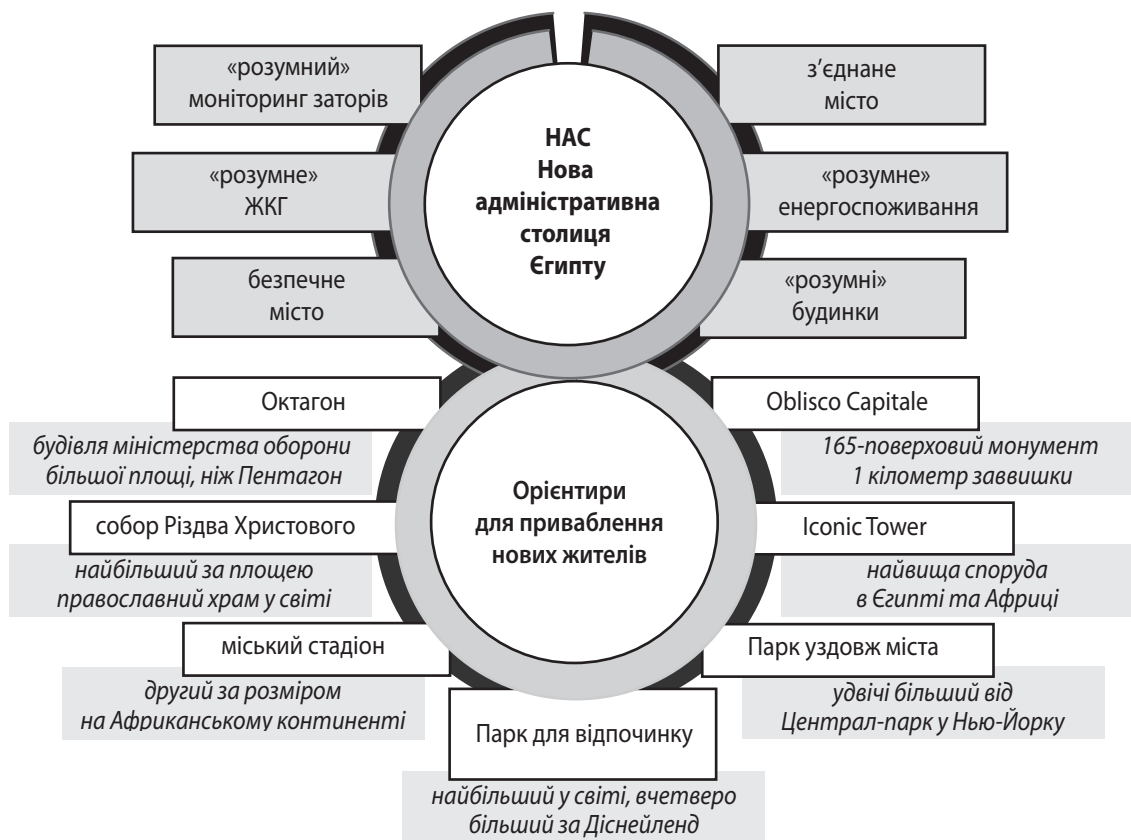

Рис. 4. Схема «розумного міста» НАС у Єгипті

Джерело: складено авторами на основі [8; 11].

Новим «розумним містом» є еко-«розумне місто» районного рівня Тху Тхіем Лотте Еко Смарт Сіті у В'єтнамі, що буде завершено у 2024 р. Цей проект «розумного міста» має на меті підвищити рівень життя людей, надаючи доступ до таких інновацій, як Інтернет речей, відкриті платформи, хмарні обчислення та екологічність (рис. 5).

У Японії в січні 2020 р. компанія «Тойота» анонсувала проект Вовен-сіті (Woven City), будівництво якого розпочалося в лютому 2021 р. на 71 га біля підніжжя гори Фудзі. «Вовен-сіті» – це проект, який поєднає автомобілі, роботів, великі дані та комп'ютери, щоб створити високоефективне, екологічно чисте і сталє місто. У компанії сподіваються, що Вовен-сіті зможе досягти 17 цілей сталого розвитку ООН. Нове місто буде нейтральним у використанні вуглекислого газу, адже задля мінімізації вуглецевого сліду будівлі будуть дерев'яними та матимуть сенсори штучного інтелекту для перевірки стану здоров'я мешканців. Назва Вовен-сіті, що в перекладі з англійської означає «ткане/переплетене місто», пояснює його концепцію трьох типів вулиць: для безпілотних автомобілів, індивідуальних транспортних засобів і пішоходів та одна підземна дорога для перевезення вантажів. На початку у громаді

буде близько 360 жителів: людей похилого віку, сімей з маленькими дітьми та винахідників, кількість яких згодом зросте до 2000 або більше осіб, включно зі співпрацівниками «Тойоти».

Автономні автомобілі працюватимуть на екологічно чистому водні, тоді як сонце та вітер забезпечуватимуть інші потреби в енергії. А сенсори, вбудовані у Вовен-сіті, збиратимуть ряд показників та оброблятимуть їх за допомогою штучного інтелекту, щоб місто ставало чистішим і енергоефективнішим. Підхід компанії ґрунтується на трьох непохитних принципах:

- ✦ «людиноцентричність», повага та визначення пріоритетів і вподобань людей;
- ✦ «жива лабораторія» («living laboratory»), яка забезпечує безперервне тестування нових технологій у реальному світі;
- ✦ «постійно розвивається» («ever-evolving»), завдяки якому нові технології та послуги безперервно вдосконалюються.

Одним із прикладів розробленої концепції є доставка продуктів, товарів, посилок, поштових відправлень тощо із залученням роботів до логістичного центру, звідки вони транспортуються під землею за допомогою автономного робота на прізвисько S-palette на «розумні пости» домогос-

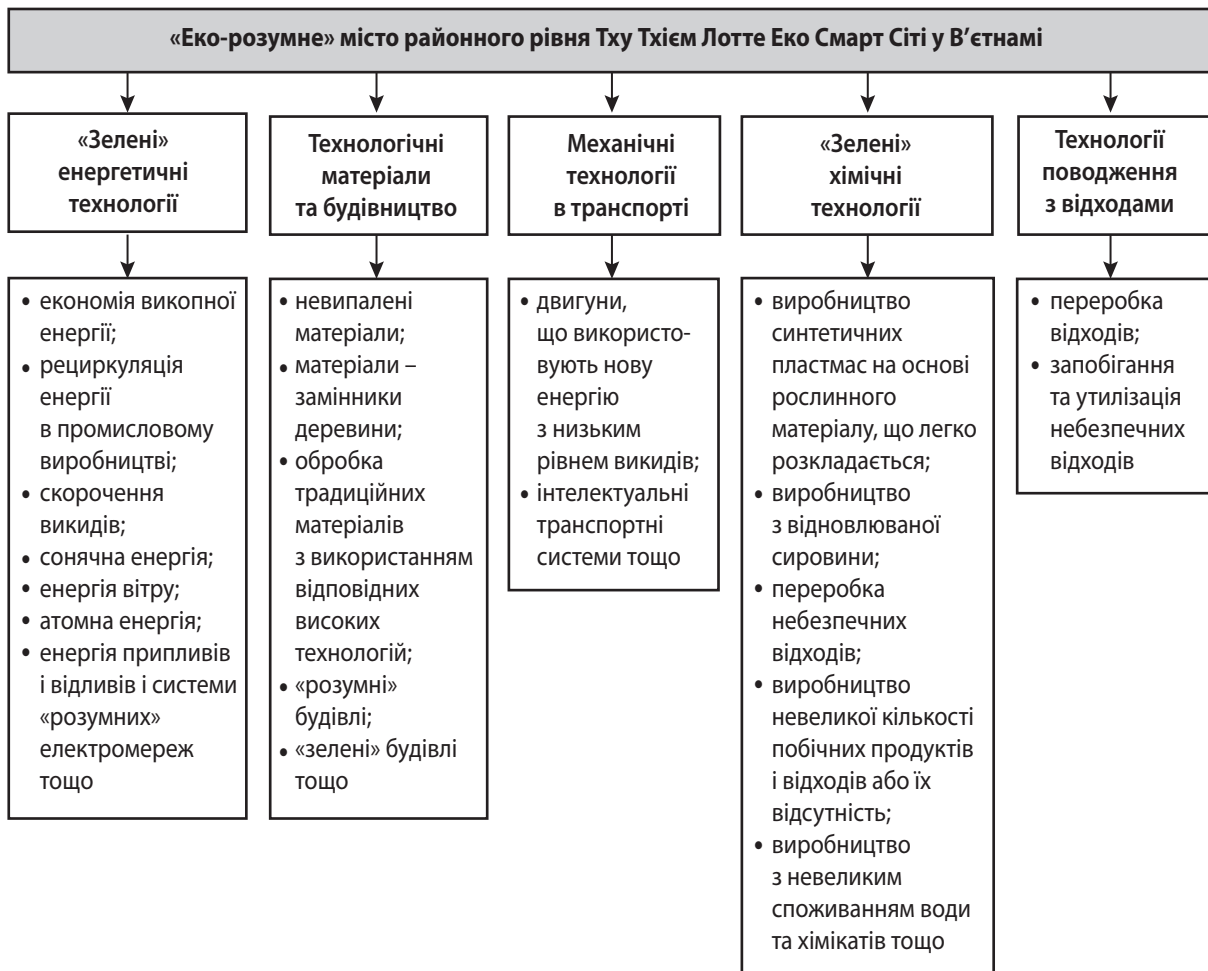

Рис. 5. «Еко-розумне місто» районного рівня Тху Тхієм Лотте Еко Смарт Сіті у В'єтнамі

Джерело: складено авторами на основі [12].

подарств. Woven City є одним із збільшуваних кількості «розумних міст», які були нещодавно побудовані чи будуються, або ще плануються, що стануть лабораторіями розробки технологій для підвищення якості життя своїх мешканців та вирішення їхніх соціальних проблем [13].

Новостворені «розумні міста» будуть побудовані у Сполучених Штатах Америки. Зокрема, колишній керівник Walmart, мультимільонер Марк Лор (Marc Lore) є ідейним натхненником будівництва сталого міста Телоса із населенням 5 000 000 жителів на заході США на території площею 600 км², з екологічно чистими будівлями, сталими та відновлюваними джерелами енергії та системою водопостачання, стійкою до посухи. Управління містом буде здійснюватись із забезпеченням рівних можливостей для всіх мешканців, усуваючи організаційні й адміністративні бар'єри; із визнанням і повагою індивідуальної унікальності як цінності спільноти та із підтримкою компаній і підприємств у розробці різних політик і протоколів.

Автором проекту є Bjarke Ingels Group (BIG), що включає групу архітекторів, дизайнерів, урбаністів, ландшафтних професіоналів, дизайнерів інтер'єрів і продуктів, дослідників і винахідників. Філії компанії базуються в Копенгагені, Нью-Йорку, Лондоні, Барселоні та Шеньчжені. Компанія бере участь у проектах по всій Європі, Америці, Азії та на Близькому Сході.

Телоса буде «15-хвилинним містом», у якому основні послуги, такі як школи, лікарні та офіси, розташовані в межах пішохідної або велосипедної доступності від дому, що усуває залежність мешканців від автотранспорту та скорочує час на добирання. У місті передбачено зелені зони, громадські місця, автономні транспортні засоби, що рухатимуться з помірною швидкістю, спільне володіння землею задля уникнення нерівності, а також активна залученість мешканців у його управління (партиципаторна модель управління) [14].

Інша концепція Телоси – це еквітизм (рівність можливостей), тобто така економічна модель, за якої мешканці отримують прибуток від землі, якою

володіють, якщо міська казна збільшується. Еквітизм створює набагато вищий рівень соціальних послуг для мешканців без додаткового навантаження на платників податків. На першому етапі землю передадуть у благодійний фонд громади, який використає її для фінансування системи охорони здоров'я та освіти, впровадження інновацій на підприємствах і навчальних закладах, що забезпечить ширший доступ до якіснішого життя для всіх мешканців [15].

Отже, всі вищезгадані проекти новостворених «розумних міст» об'єднані прагненням бути ефективними, знижуючи витрати на енергію та підвищуючи продуктивність міст; екологічними задля зменшення викидів та підвищення якості повітря; максимально використовувати технології для підвищення безпеки і нарешті – комфортними, забезпечуючи його для своїх мешканців шляхом надання різних послуг та доступу до інформації за допомогою мобільних застосунків та інших технологій. Ці переваги поліпшать якість життя населення, знизять витрати та збільшать ефективність міста загалом.

ВИСНОВКИ

Таким чином, «розумні міста» стають певною мірою автономними не лише у прийнятті рішень, але й залученні інвесторів, технологічному розвитку та досягненню сталого розвитку. Вже саме їхнє створення та підтримання життєдіяльності потребує залучення широкого кола інвесторів, налагодження міжнародного партнерства та технічного супроводу. Тобто можна говорити про збільшувану роль «розумних міст» у глобальних координатах, їхні економічні можливості та конкурентоспроможність порівняно з іншими суб'єктами міжнародних економічних відносин, адже вони стимулюють економічну ефективність та інновації, мають соціальний та екологічний вплив, впроваджуючи нові моделі сталого розвитку, що змінюватиме поступово глобальні стратегії розвитку.

Варто зазначити, що створення нових «розумних міст» 4.0 відбувається в Саудівській Аравії та Єгипті в процесі реалізації стратегій цих держав, що передбачають підвищення їхнього геополітичного статусу. Такими містами є Неом у Саудівській Аравії та НАС у Єгипті, які передбачають багатомільярдні інвестиції. Однак є приклади створення невеликих за обсягом «розумних міст», коли місцеві громади приймають рішення щодо своєї смартизації з одночасним фінансуванням цього процесу. В імплементації всіх проектів «розумного міста» у В'єтнамі, зокрема у створенні електронного урядування, залучено як місцеві телекомунікаційні компанії Viettel,

VNPT і FPT, так і їхні іноземні партнери Microsoft, IBM та Siemens, які надають консультаційні послуги та допомагають із програмним забезпеченням, що демонструє потенціал для співпраці державного та приватного секторів. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Унінець І. М. Розвиток smart cities в Україні в контексті глобальних трендів. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 4. С. 223–228. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-308-4-35>
2. Total and urban population. UNCTAD. URL: <https://hbs.unctad.org/total-and-urban-population/>
3. Dyvik E. H. Degree of urbanization 2023, by continent. *statista*. 09.01.2024. URL : <https://www.statista.com/statistics/270860/urbanization-by-continent/>
4. Приходько В. П., Єгорова О. О., Кропова А. С. «Розумні міста» у процесах інноваційного розвитку Європейського Союзу: таргетування, ресурси та потенціал. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2019. Вип. 24, Ч. 3. С. 53–59. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_3_2019ua/12.pdf
5. Lindner J. Must-Know Smart City Statistics (Recent Analysis). *Gitnux*. 20.12.2023. URL: <https://gitnux.org/smart-city-statistics/>
6. Global Smart Cities Market by Focus Area, Smart Transportation, Smart Buildings, Smart Utilities, Smart Citizen Services (Public Safety, Smart Healthcare, Smart Education, Smart Street Lighting, e-Governance), and Region – Forecast to 2027. URL: <https://mckinseywell.com/products/smart-cities-market-by-focus-area-smart-transportation-smart-buildings-smart-utilities-smart-citizen-services-public-safety-smart-healthcare-smart-education-smart-street-lighting-and-e-governance-and-region-global-forecast-to-2027>
7. Global Smart City Market By Application (Smart Governance, Smart Building, Environmental Solution, Smart Utilities, Smart Transportation, and Smart Healthcare), By Governance (City Surveillance, C. S., E-governance, Smart Lighting, Smart Infrastructure), By Utility (Water Management, Waste Management, Energy Management), By Smart Transportation (Intelligent Transportation System, Parking Management, Smart Ticketing & Travel Assistance), By Region and Companies – Industry Segment Outlook, Market Assessment, Competition Scenario, Trends, and Forecast 2023–2033. URL: <https://market.us/report/smart-city-market/#overview>
8. Elsheshtawy Ya. Egypt's New Administrative Capital City. The Egyptian Cabinet Information and Decision Support Center. *IDSC Policy perspective*, 2021.

9. Neom City: the Land of Dreams. URL: <https://neomsaudicity.net/neom-facts/neom-city-the-land-of-dreams/>
10. Morrison J. Would you want to live in a \$1 trillion megacity? *The Sunday Times*. 23.03.2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/architecture-future-cities-vertical-living-times-luxury-f58lmf6bs>
11. Khalil M. The Capital Egypt. Smarter Future. URL: <https://www.brighttalk.com/webcast/17703/418327>
12. Case Studies for Vietnam's Smart Cities Development Plan. *YCPS Marketing & Communication Group*. June 2022. URL: <https://ycpsolidiance.com/article/vietnam-smart-city-overview-2022>
13. Robbins J. Why the Luster on Once-Vaunted 'Smart Cities' Is Fading. *YaleEnvironment360*. 10.01.2022. URL: <https://e360.yale.edu/features/why-the-luster-is-fading-on-once-vaunted-smart-cities>
14. Burbano L. Could Telosa be the Definitive Version of a Smart and Sustainable City? *Tomorrow.City*. 07.07.2022. URL: <https://tomorrow.city/a/telosa-smart-city>
15. Telosa: Creating a more equitable and sustainable future. URL: <https://cityoftelosa.com/#telosa>

REFERENCES

Burbano, L. "Could Telosa be the Definitive Version of a Smart and Sustainable City?" *Tomorrow.City*. July 07, 2022. <https://tomorrow.city/a/telosa-smart-city>

"Case Studies for Vietnam's Smart Cities Development Plan". *YCPS Marketing & Communication Group*. June 2022. <https://ycpsolidiance.com/article/vietnam-smart-city-overview-2022>

Dyvik, E. H. "Degree of urbanization 2023, by continent". *statista*. January 09, 2024. <https://www.statista.com/statistics/270860/urbanization-by-continent/>

Elsheshtawy, Ya. *Egypt's New Administrative Capital City*. The Egyptian Cabinet Information and Decision Support Center. IDSC Policy perspective, 2021.

"Global Smart Cities Market by Focus Area, Smart Transportation, Smart Buildings, Smart Utilities, Smart Citizen Services (Public Safety, Smart Healthcare, Smart Education, Smart Street Lighting, e-Governance), and Region – Forecast to 2027". <https://mckinseywell.com/products/smart-cities-market-by-focus-area-smart-transportation-smart-buildings-smart-utilities-smart-citizen-services-public-safety-smart-healthcare-smart-education-smart-street-lighting-and-e-governance-and-region-global-forecast-to-2027>

"Global Smart City Market By Application (Smart Governance, Smart Building, Environmental Solution, Smart Utilities, Smart Transportation, and Smart Healthcare), By Governance (City Surveillance, C.S., E-governance, Smart Lighting, Smart Infrastructure), By Utility (Water Management, Waste Management, Energy Management), By Smart Transportation (Intelligent Transportation System, Parking Management, Smart Ticketing & Travel Assistance), By Region and Companies – Industry Segment Outlook, Market Assessment, Competition Scenario, Trends, and Forecast 2023-2033". <https://market.us/report/smart-city-market/#overview>

Khalil, M. "The Capital Egypt". *Smarter Future*. <https://www.brighttalk.com/webcast/17703/418327>

Lindner, J. "Must-Know Smart City Statistics (Recent Analysis)". *Gitnux*. December 20, 2023. <https://gitnux.org/smart-city-statistics/>

Morrison, J. "Would you want to live in a \$1 trillion megacity?" *The Sunday Times*. March 23, 2023. <https://www.thetimes.co.uk/article/architecture-future-cities-vertical-living-times-luxury-f58lmf6bs>

"Neom City: the Land of Dreams". <https://neomsaudicity.net/neom-facts/neom-city-the-land-of-dreams/>

Prykhodko, V. P., Yehorova, O. O., and Kropova, A. S. "«Rozumni mista» u protsesakh innovatsiinoho rozvytku Yevropeiskoho Soiuzu: tarhetuvannia, resursy ta potentsial" [Smart Cities in the Innovation Processes of European Union: Targeting, Resources and Potential]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 24, part 3 (2019): 53-59. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_3_2019ua/12.pdf

Robbins, J. "Why the Luster on Once-Vaunted 'Smart Cities' Is Fading". *YaleEnvironment360*. January 10, 2022. <https://e360.yale.edu/features/why-the-luster-is-fading-on-once-vaunted-smart-cities>

"Telosa: Creating a more equitable and sustainable future". <https://cityoftelosa.com/#telosa>

"Total and urban population". *UNCTAD*. <https://hbs.unctad.org/total-and-urban-population/>

Uninets, I. M. "Rozvytok smart cities v Ukraini v konteksti hlobalnykh trendiv" [The Development of Smart Cities in Ukraine in the Context of Global Trends]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 4 (2022): 223-228. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-308-4-35>